

Undervisningsministeriet

Den 1. februar 2017

Samlenotat for Rådsmødet (uddannelse) den 17. februar 2017

Uddannelse

Punkt 1: Rådskonklusioner om investering i Europas ungdom med særligt henblik på det europæiske solidaritetskorp

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 2)

Punkt 2: Rådskonklusioner om inklusion i mangfoldighed for at opnå uddannelse af høj kvalitet for alle

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 4)

Punkt 3: Uddannelsesområdets bidrag til social sammenhæng og styrkelse af fælles europæiske værdier i kontekst af det europæiske semester 2017

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *politisk drøftelse*

(s. 8)

Punkt 1: Rådskonklusioner om investering i Europas ungdom med særligt henblik på det europæiske solidaritetskorp

- KOM-dokument foreligger ikke
- vedtagelse
- nyt notat

1. Resumé: Formandskabet ønsker at sætte fokus på EU-Kommissionens tre meddelelser om ”Investering i Europas unge”, ”Forbedret og moderniseret uddannelse” og ”Et europæisk Solidaritetskorp”, som har til formål at støtte medlemsstaternes indsats i et fornyet tiltag til at investere i unge, med særlig fokus på bedre adgang til beskæftigelse, bedre mulighed for uddannelse og efteruddannelse, herunder modernisering af uddannelser, samt bedre muligheder for solidaritet, læringsmobilitet og aktiv deltagelse. Derfor har det maltesiske formandskab fremlagt udkast til rådskonklusioner. Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne.

2. Baggrund

Den 7. december 2016 offentliggjorde Kommissionen en overordnet meddelelse om investering i Europas unge. To af indsatsområderne i denne meddelelse er yderligere beskrevet i to underliggende meddelelser om henholdsvis forbedring og modernisering af uddannelse, samt etablering af et europæisk solidaritetskorp.

Baggrunden for meddelelserne er dels kommissions formand Jean-Claude Junckers tale om Unionens tilstand den 14. september 2016 og dels Bratislavaerklæringen efter det uformelle møde i Det Europæiske Råde den 16. september 2016, hvor begge havde fokus på, at der skal ske en styrket indsats i forhold til unge. Der ses et fornyet behov for investering i unge som grundlaget for et retfærdigt, åbent og demokratisk samfund, for social mobilitet og integration samt for varig vækst og beskæftigelse.

Det maltesiske formandskab ønsker med rådskonklusionerne om Ungdomsinitiativet at sætte fokus på EU-Kommissionens tre meddelelser om ”Investering i Europas unge”, ”Forbedret og moderniseret uddannelse” og ”Et europæisk Solidaritetskorp”.

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er overordnet at støtte medlemsstaternes indsats i et fornyet tiltag til at investere i unge, med særlig fokus på bedre adgang til beskæftigelse, bedre mulighed for uddannelse og efteruddannelse, herunder modernisering af uddannelser, samt bedre muligheder for solidaritet, læringsmobilitet og aktiv deltagelse.

På den baggrund opfordrer rådskonklusionerne Kommissionen i det første semester af 2017 til:

- At fremlægge et passende juridisk og evidensbaseret forslag, med respekt for nærhedsprincippet, til anden fase af Solidaritetskorpset dækkende både den frivillige del og den erhvervsmæssige del, og som sikrer omkostningseffektivitet, på basis af konsultationer med relevante interessenter og unge,

- At fremlægge en klar ramme for implementering, herunder finansieringsplan for solidaritetskorpset og for gennemførelse og evaluering,
- At sikre at initiativet ikke alene målrettes i forhold til unges deltagelse, men også målrettes kvaliteten i praktikophold, og som ikke forhindrer jobskabelse for unge.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Medlemsstaternes kompetence på uddannelsesområdet jf. TEUF art. 165 og art.166 respekteres fuldt ud i rådskonklusionerne.

6. Gældende dansk ret

Rådskonklusionerne medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Samlenotatet for rådsmødet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 24. januar 2017. Der indkom ingen bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne, da de ligger i god forlængelse af regeringens fokus på unges udvikling af medborgerskabskompetence, og afventer Kommissionens forslag til udfoldelse af de enkelte initiativer.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Folketingets Europaudvalg har modtaget grund- og nærhedsnotat den 9. januar 2017 i forbindelse med Kommissionens offentliggørelse den 7. december 2016 af de tre meddelelser, rådskonklusionerne omhandler.

Punkt 2: Rådskonklusioner om inklusion i mangfoldighed for at opnå uddannelse af høj kvalitet for alle

- KOM-dokument foreligger ikke
- vedtagelse
- nyt notat

1. Resumé: *Det maltesiske formandskab har fremlagt et udkast til rådskonklusioner med udgangspunkt i temaet for deres formandskab på uddannelses- og ungdomsområdet, inklusion i mangfoldighed. Mangfoldigheden i de europæiske samfund skaber både muligheder og udfordringer for uddannelsessystemerne, og der bør derfor fokuseres på fremme af inklusion og fælles værdier for at styrke sameksistensen. Medlemsstaterne opfordres bl.a. til at anlægge en helhedsorienteret tilgang til skolen og uddannelserne med inddragelse af det omgivende samfund, herunder civilsamfundet, understøttelse af fleksible uddannelsesveje, støtte til lærere, pædagoger og skoleledere til håndtering af mangfoldighed og bredt samarbejde mellem myndigheder og interessenter om forebyggelse af radikalisering. Kommissionen opfordres bl.a. til at støtte udveksling af god praksis og peer-rådgivning på området. Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne.*

2. Baggrund

Inklusion i mangfoldighed er temaet for Maltas formandskab på uddannelses- og ungdomsområdet. Rådskonklusionerne bygger endvidere på målsætningerne i FN's 4. mål for bæredygtig udvikling om at sikre inklusiv og ligeværdig kvalitetsuddannelse og fremme muligheder for livslang læring for alle og på Paris-erklæringen om fremme af medborgerskab og de fælles værdier om frihed, tolerance og ikke-diskrimination gennem uddannelse, som blev vedtaget på det uformelle ministermøde for EU's undervisningsministre den 17. marts 2015.

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er at understrege behovet for, at uddannelse fremmer inklusion i mangfoldighed for at opnå uddannelse af høj kvalitet for alle, samtidig med at alle elever og studerende inden for formel, ikke-formel og uformel læring udrustes med sociale, civile og interkulturelle kompetencer. Dette skal styrke, bekræfte og fremme EU's demokratiske værdier, grundlæggende rettigheder, social inklusion og ikke-diskrimination samt aktivt medborgerskab.

I rådskonklusionerne anerkendes det, at mangfoldigheden i de europæiske samfund både skaber muligheder og udfordringer for uddannelsessystemerne, hvorfor der bør lægges større vægt på fremme af inklusion og fælles værdier for at lette sameksistensen mellem de forskellige kulturelle identiteter i et fredeligt og demokratisk Europa. At sikre inklusiv uddannelse af høj kvalitet skal ses i et livslangt perspektiv, der omfatter alle aspekter af uddannelse, og det skal være til tilgængeligt for alle aldersgrupper, herunder også for personer med særlige behov, med udsat socioøkonomisk baggrund eller indvandrerbaggrund eller fra geografisk udsatte områder. I rådskonklusionerne anerkendes det endvidere, at lige muligheder for alle er væsentligt, men ikke tilstrækkeligt, og at der også er et behov for at stræbe efter ligeværdighed via mål, indhold og undervisningsmetoder i uddannelsessystemerne for at opnå uddannelse af høj kvalitet for alle.

I rådskonklusionerne opfordres medlemsstaterne – i overensstemmelse med nationale omstændigheder – til:

- At overveje en helhedsorienteret tilgang til skolen, der understøtter et engagement både med hele skolesamfundet i form af skoleledere, undervisere, elever, forældre og familier og en bred række af andre interessenter samt samfundet i øvrigt med henblik på at løse de spørgsmål, hvor skolerne ikke har og ikke kan have den relevante ekspertise. Dette vil bidrage til at opnå inklusiv og ligeværdig uddannelse for alle.
- At fremme en demokratisk og inklusiv skolekultur, som værdsætter diversitet, understøtter medie- og informationskundskab, giver plads til dialog og diskussion om kontroversielle emner, og skaber et stimulerende miljø, der giver alle elever og studerende mulighed for at virkeliggøre deres fulde potentiale.
- At fremme tiltag, der muliggør tidlig identificering og forebyggelse af social eksklusion, mobning, tidligt skolefrafald og tidlige tegn på voldelig radikaliserings.
- At understøtte mulighederne for alle elever og studerende til at finde fleksible veje, herunder udviklingen af erhvervsfærdigheder og kvalifikationer, der kombinerer formelle uddannelsesprogrammer, virksomhedspraktik, digital læring og realkompetencevurdering, baseret på stærke partnerskaber mellem erhvervsuddannelsesinstitutioner, virksomheder, arbejdsmarkedets parter m.fl.
- At understøtte dagtilbud af høj kvalitet som et vigtigt tidligt tiltag, herunder støtte til børn med særlige behov, i lyset af evidens, der viser, at det er et område, der kan formindske uddannelsesmæssige uligheder gennem et livsforløb.
- At understøtte tilgange, som støtter elever og studerende, i uddannelserne, herunder ved at samle feedback om læringsoplevelser fra elever og studerende, der sammen med tiltag, som skal kompensere for forskellige udgangspositioner, vil sikre inklusion i mangfoldighed og større ligeværdighed.
- At understøtte digital undervisning i uddannelsesprogrammer for at fremme ligeværdighed og inklusion.
- At støtte lærere, undervisere og andet undervisningspersonale og fremme deres motivation og kompetencer til at håndtere mangfoldighed gennem lærernes grund- og videreuddannelse, herunder digital uddannelse, praktiske redskaber og løbende støtte og vejledning, og samtidig understøtte et mere mangfoldigt lærerkorps.
- At understøtte samarbejde og innovative tilgange mellem uddannelsesinstitutioner, lokalsamfund, lokaladministrationer, forældre og familier, aktører fra ungdomssektoeren, frivillige, arbejdsmarkedets parter, arbejdsgivere og civilsamfundet for at fremme inklusion, styrke følelsen af tilhørsforhold og en positiv identitet, og dermed bidrage til at forebygge radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme, såvel som at sikre, at det uddannelsesmæssige indhold, pædagogikken og redskaber er opdaterede og relevante i den lokale sammenhæng.
- At understøtte tættere samarbejde og innovative tilgange mellem uddannelsesområdet og andre relevante områder som kultur, ungdom, sport, beskæftigelse, velfærd, sikkerhed og andre kanaler til fremme af social inklusion, og – hvor det er nødvendigt – at udvikle gensidig støtte mellem sociale, økonomiske og uddannelsesmæssige politikker for at sikre inklusion i mangfoldighed.

- At understøtte forskellige former for evaluering og vurdering for at sikre, at forskellige former for læring er dækket ind.
- At overveje anvendelsen af læreplaner og undervisningsmetoder, der afspejler elever og studerendes sociale og kulturelle forskelligheder.
- At støtte videregående uddannelsesinstitutioner i at forøge deltagelsen for underrepræsenterede grupper og anerkende ansattes og studerendes engagement i medborgerskabsaktiviteter.
- At fremme integrationen af nyankomne flygtninge og indvandrere i uddannelse, herunder gennem sprogundervisning.

I rådskonklusionerne opfordres bl.a. Kommissionen til:

- At fortsætte med at fremme udvekslingen af god praksis og innovative tilgange til, hvordan man opnår inklusiv og ligeværdig uddannelse af høj kvalitet for alle.
- At fremme passende og effektive investeringer med henblik på at opnå inklusive og ligeværdige uddannelser af høj kvalitet for alle, f.eks. gennem de europæiske struktur- og investeringsfonde.
- At støtte peer-rådgivning inden for området ”inklusion i mangfoldighed” i uddannelse ved at bringe medarbejdere med samme funktioner fra de nationale forvaltninger sammen.
- At bygge på arbejdet i EU’s agentur for grundlæggende rettigheder for at fremme gensidig respekt, ikke-diskrimination, grundlæggende friheder og solidaritet i hele EU.
- At bygge på arbejdet i det europæiske agentur for inklusion og specialundervisning for at yde evidensbaseret information og vejledning om implementering af inklusiv undervisning.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Medlemsstaternes kompetence på uddannelsesområdet jf. TEUF art. 165 og art.166 respekteres fuldt ud i rådskonklusionerne.

6. Gældende dansk ret

Rådskonklusionerne medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og de forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Samlenotatet for rådsmødet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 24. januar 2017. Der indkom følgende bemærkninger:

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA):

For så vidt angår punkt 2 i notatet er FA enig i nødvendigheden af at understøtte alle elever og studerende i at finde fleksible veje til at udvikle erhvervsmæssige færdigheder og kvalifikationer.

FA er også enig i, at dette kan ske ved at kombinere formelle uddannelsesprogrammer, virksomhedspraktik, digital læring og realkompetencevurdering i samarbejde med erhvervsuddannelsesinstitutioner, virksomheder og arbejdsmarkedets parter.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Det er vigtigt og på linje med dansk politik, at skolen og uddannelserne er åbne og inddragende over for det omgivende samfund, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet, og at der findes fleksible læringsveje, som bidrager til at sikre gode uddannelser til alle og social inklusion.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 3: Uddannelsesområdets bidrag til social sammenhæng og styrkelse af fælles europæiske værdier i kontekst af det europæiske semester 2017

- *KOM-dokument foreligger ikke*
- *politisk drøftelse*
- *nyt notat*

1. Baggrund

Som input til Det Europæiske Råds møde den 9.-10. marts 2017 om det europæiske semester afholder det maltesiske formandskab politiske drøftelser i en række rådsformationer, herunder på uddannelsesområdet, med et gennemgående tema om styrkelse af borgernes socioøkonomiske trivsel.

2. Formål og indhold

Det maltesiske formandskab lægger op til en politisk drøftelse af, hvordan undervisningspolitik kan understøtte de europæiske værdier, social inklusion og respekt for mangfoldighed, herunder om de nuværende EU-redskaber og -programmer såsom Erasmus+ yder den nødvendige støtte til at forbedre uddannelse af høj kvalitet for alle.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Debatoplægget medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

6. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

7. Høring

Samlenotatet for rådsmødet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 24. januar 2017. Der indkom ingen bemærkninger.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre medlemsstater forventes at deltage i udvekslingen af synspunkter.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter fokus for den politiske drøftelse og vil i sit indlæg fokusere på, hvordan vi i Danmark indarbejder medborgerskab og demokratisk dannelse i uddannelserne.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.